

Alerta, que gasta encara que no ho sembli!

Evitem els consums elèctrics inútils

Cada vegada tenim més aparells elèctrics a casa. Tots consumeixen quan els fem servir. Però, alguns, també gasten quan no estan funcionant. Quan multipliquem aquestes petites "fuites" pel nombre de llars veiem que malgastem un pilot d'energia. Organitzant bé la manera d'endollar els aparells i canviant alguns hàbits podem reduir aquest malbaratament sense perdre cap comoditat.

► En una casa hi podem trobar uns vint aparells que consumeixen mentre no els usem; a la primera taula expliquem de quins tipus són. L'Agència Internacional de l'Energia estima que aquests consums ocults poden correspondre a un 5-10% del consum total a les llars.¹

Són consums petits, però com que són molts, el total suma una quantitat important. A la segona taula mostrem alguns exemples. Com podem veure, en alguns casos bona part del consum al cap del dia el fan mentre no ens fan servei! Els avenços tecnològics aconsegueixen que el consum en espera o estant només endollats sigui cada vegada menor; per exemple es fan fonts d'alimentació o elements de memòria cada vegada més eficients (per això per exemple els actuals carregadors de mòbil estant endollats i inactius gasten menys que els anteriors). Però també van sorgint noves fonts de consum en aparells que comunament no consumien estant simplement endollats. Per exemple, ara una nevera pot gastar fins i tot amb el motor parat pel fet de tenir un visualitzador de la temperatura.

Si prenem *només* els aparells que apareixen en aquesta taula i suposem que a cada llar de Catalunya se'n fa l'ús que es mostra a la taula (columna *Ús*), obtenim que **el consum total mentre no els fem servir** és de 410.196.862 kWh en un any. És a dir, **un 1'7% del que generen les tres centrals nuclears catalanes.**²

COM ESTALVIAR CÒMODAMENT

L'única manera d'evitar que qualsevol aparell consumeixi mentre no l'usem és tallar-li el pas de corrent, és a dir: **desendollar-lo**. Que **no és el mateix que apagar-lo pel botó**.

- Comencem per repassar els aparells que tenim a casa i **identifiquem** els que perden alguna funcionalitat si es desendollen (vegeu el requadre *Val més no desendollar*). **Valorem** quines d'aquestes funcionalitats necessitem de debò que es mantinguin a tota hora cada dia.
- **Desendollem** els que decidim no tenir permanentment endollats. En el cas del carregador de mòbil es tracta simplement d'acostumar-nos a desendollar-lo alhora que en separem el mòbil. Per tallar el pas d'electricitat cap a molts aparells alhora amb un sol gest són molt útils els **lladres que tenen interruptor**. És important posar-los en llocs **còmodament accessibles**: si els posem sota la taula i al fons el més probable és que ens faci mandra ajupir-nos per apagar, de manera que convertiríem una possibilitat molt útil i còmoda en una proposta utòpica. Tallar el pas del corrent també és una mesura de protecció contra pics de tensió per tempestes o fallades a la xarxa.
- Una altra manera molt còmoda de desendollar molts aparells alhora és **baixant el diferencial**. Això pot ser pràctic sobretot en oficines (i pot aportar a l'empresa un estalvi de diners potser significatiu). Per fer-ho hem d'haver identificat quins endolls estan connectats a cada palanca de la caixa de diferencials.
- Per als aparells que decidim mantenir endollats quotidianament, pensem a desendollar-los quan ens anem de casa per **molts dies**.

¹ Agència Internacional de l'Energia: *Standby power use and IEA "1-watt plan"*, 2007.

² Dades de número de llars i de generació nuclear: Institut d'Estadística de Catalunya i Associació Nuclear Ascó-Vandellòs.

QUINS APARELLS GASTEN MENTRE NO S'USEN

Aquí donem regles generals, però l'evolució tecnològica pot fer variar aquesta informació. Per informar-nos sobre cada aparell concret consultem les botigues o manuals.

Comportament	Per què?	Alguns exemples
Endollat no consumeix	No necessita adaptar el corrent de la xarxa ni ha de recordar res	Petits electrodomèstics "no intel·ligents": batedora, exprimidora, torradora, assecadora de cabells, estufa...
Només endollat ja consumeix	Funciona a una tensió diferent de 220V (i per tant du transformador) o amb corrent continu (i per tant du font d'alimentació), recorda l'hora, visualitza alguna informació, manté un pilot encès...	Ordinador, monitor, impressora, router, televisor, aparells programables (gravadora de vídeo o DVD, ràdio-despertadors...), microones, fogons elèctrics, carregador de mòbil (sobretot els amples), algunes bombetes halògenes...
En espera (<i>stand by</i>) consumeix	Està fent la "feina" d'esperar ordres	Tots els que s'activen des d'un comandament a distància o amb el ratolí o teclat

- En aquests casos, **evitem deixar-los en espera** sempre que sigui possible. Pot consistir a caminar fins a l'aparell en comptes de pitjar un botó del comandament a distància: els músculs també ens ho agrairan.
- En el cas de l'ordinador, si deixem d'usarlo durant una estona val la pena reduir-ne el consum. El més còmode i estalviador és **hivernar-lo**: només cal pitjar un botó perquè s'apagui i tornar-lo a pitjar en tornar: en menys d'un minut recuperarem l'entorn de treball (finestres i arxius oberts) idèntic a com l'havíem deixat, i mentre estant l'ordinador haurà estat apagat; fins i tot podem desendollar-lo. Mentre arrenqui consumirà més, però aquest major consum es compensa fins i tot si l'hiver-

nem només per pocs minuts (més o menys segons l'ordinador). Ara bé, engregar i parar molt sovint no és saludable per a l'equip, com tampoc no ho és mantenir-lo moltes hores seguides en marxa; apagar-lo un parell de cops al dia (a l'hora de dinar i al vespre) pot ser una mesura raonable.

- Una altra opció és **suspènre'l**, per gastar menys durant períodes intermitents d'inactivitat. Per fer-ho cal desactivar el salvapantalles (que, per cert, no té utilitat en les pantalles planes). La manera d'hivernar i suspènre un ordinador depèn del sistema operatiu que utilitzi, i també varia la nomenclatura; investiguem les formes de configuració que ens ofereix el nostre ordinador. ■

VAL MÉS NO DESENDOLLAR

Els aparells que recorden l'hora l'oblidaran quan es desendollin, si no duen una pila (és el que passa quan hi ha un tall de llum). Pensem bé quins volem que la recordin. Alguns aparells programables (gravadors de vídeo o DVD, despertadors...) poden dur una pila per no desprogramar-se en cas de talls de llum. Si els usem habitualment per gravar és convenient deixar-los endollats perquè s'engueguin a les hores que toqui.

La base d'un telèfon inalàmbric necessita corrent tota l'estona perquè fa d'antena per rebre trucades. La nevera també millor no desendollar-la...

QUANT CONSUMIM SENSE ADONAR-NOS-EN

El consum d'un tipus d'aparell varia molt entre models i amb el pas del temps; aquestes xifres són només exemples de consums d'aparells concrets. Si voleu saber els consums de casa vostra o de l'oficina podeu fer servir un medidor que es posa entre l'endoll i l'aparell. Al CRIC en tenim un i el deixem a qui vulgui.

Aparell	Potència (W)			Ús (hores diàries)	Consum diari (kWh)	Consum innecesari / consum total
	Funcionant	En espera	Només endollat			
Televisor CRT (no pla)	45	3	0'002	4 h. funcionant 20 h. en espera	0'18 0'06	25%
Reproductor de DVD	10	9'6	4	2 h. funcionant 22 h. en espera	0'02 0'21	91%
Ordinador	53	5-50*	4'2	8 h. funcionant 2 h. en espera 14 h endollat	0'42 0'05 0'06	20%
Impressora	14	2'5	1'3	0'25 h. funcionant 23'75 h. endollada	0'004 0'03	89%
Altaveus de l'ordinador	2'5		1'4	4 h. funcionant 20 h. endollats	0'01 0'03	74%
Pantalla plana	27 (brillantor mitja)	0'6	0'6	8 h. funcionant 2h. en espera 14 h. endollada	0'22 0'001 0'008	4%
Router	9		2'3	8 h. funcionant 16 h. endollada	0'07 0'04	35%

* Aquest consum varia molt segons la modalitat d'espera (suspensió). Els càlculs de la taula estan fets assumint un consum de 25W.